



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **V. G., narozen dne X**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2018, č. j. X

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou žalované a doručenou následně soudu dne 8. 10. 2018, domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2018, č. j. X, kterým bylo k námitkám žalobce změněno předchozí rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2018, č. j. X (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) v údaji o datu narození žalobce a ve zbytku bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce ze dne 17. 10. 2017 o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
2. Žalobce v poněkud nesouvislém textu žaloby poukazoval na to, že se stal dne 19. 12. 2017 obětí n. n., které jej ohrozilo na životě a které mu způsobilo trvalé zdravotní následky. Citoval ze znaleckých posudků popisujících povahu utrpěných zranění (b. rána do p. h. a p. p.) s tím, že v souvislosti s poraněním u něj propuklo také i. o. t., jímž trpěl již v letech 1992, 1993, 1995 a 1997 a které není trvale vyléčitelné. Poukázal dále na poškození p., k. a

p. kloubu a poškození l. r. k. a l., opakované operace k. ž. na l. n. a na poškození t., š. a n. r. vyvolávající brnění a křeče a bolestivost otevření rukou sevřených v pěsti. Upozornil též na prodělanou operaci o. a zmiňoval, že chodí o dvou francouzských berlích. V této souvislosti také zmínil, že v lékařském posudku MUDr. J. C. ze dne 27. 6. 2016 bylo jeho zdravotní postižení vyhodnoceno jako zdravotní postižení trvalé a neměnné povahy s poklesem pracovní schopnosti o 70 % odpovídající položce 3 písm. d) oddílu F kapitoly XV přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009, resp. odpovídající položce 7c kapitoly V přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

3. Žalobce dále namítal, že v minulosti pobíral invalidní důchod v období od 17. 1. 1991 až do 17. 6. 2001 a byl mu odebrán bez jakéhokoli vysvětlení dne 18. 6. 2001. V průběhu posledních 10 let mu bylo zasláno hned pět osobních listů důchodového pojištění (dále jen „OLDP“). V prvním se uvádělo, že má odpracováno a pojištěno 25 let a 171 dnů a k tomu má 9 let a 309 dnů náhradních dob pojištění (celkem tedy 35 let a 115 dnů), v dalších OLDP ale byly údaje pokaždé jiné, což považuje za nepřijatelné a za jasný projev nepořádku. Poukazuje též na to, že viděl na vlastní oči, že se dají dokoupit pojištěné roky za peníze, což považuje za nedůstojné a je to podle něj dokladem zkorumpovanosti úředníků. Ví o tom, že i člověk, který odpracoval za celý život jen 8 hodin, má plný invalidní důchod, a není mu tak jasné, podle jakých měřítek je rozhodováno. Konečně také namítá, že žalovaná mu odpovídá vždy na něco jiného, než co uváděl ve svých podáních.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejprve shrnula předcházející průběh řízení, zrekapitulovala hlavní body odůvodnění napadeného rozhodnutí a k otázce rozsahu žalobcem získaných pojistných dob odkázala na související ustanovení právních předpisů a uvedla, že žalobci byla zhodnocena veškerá doložená doba pojištění, jež je uvedena v OLDP ze dne 3. 8. 2018, který byl nedílnou součástí napadeného rozhodnutí. Upozornila, že doby nezaměstnanosti zákon umožňoval zohlednit nejvýše v rozsahu tři roků, přičemž nad tento rámec by bylo možné započít jen dobu nezaměstnanosti, během níž žalobce pobíral podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci. Dále pak žalovaná vysvětlila, že OLDP v části A v prvním řádku uvádí celkovou dobu pojištění včetně 100 % náhradních dob pojištění, ve druhém řádku se uvádí celková doba pojištění včetně náhradních dob pojištění zkrácených na 80 % tam, kde to zákon ukládá, a jako třetí položku zde uvádí jen samotnou dobu pojištění bez náhradních dob pojištění. Pokud jde o dobu, během které žalobce v minulosti pobíral plný invalidní důchod, žalovaná s odkazem na napadené rozhodnutí vysvětlila, že žalobce byl uznán plně invalidním v době od 4. 1. 1991 do 18. 6. 1993, v té době však byl ve v. t. o. s. až do 17. 12. 1991 a od 23. 7. 1992 nastoupil do v. t. znovu. Podle § 100 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995 (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“) se žalobci z důvodu v. t. invalidní důchod nevyplácel, a proto mu mohla být jako doba pojištění uznána pouze doba od 4. 1. 1991 do 18. 6. 1993, kdy nebyl ve v. t. V případě doložení dalších dob pojištění, popř. náhradních dob nad rámec těch, které jsou uvedeny v OLDP ze dne 3. 8. 2018, žalovaná vyjádřila připravenost znovu nárok žalobce na invalidní důchod posoudit. Pokud jde o námitky žalobce vztahující se k závěrům o jeho zdravotním stavu, navrhl žalovaná provedení důkazu posudkem příslušné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona

č. 195/2017 Sb. (dále jen „organizační zákon“). Na závěr žalovaná uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s platnou právní úpravou, a navrhla proto zamítnutí žaloby.

5. V dalších podáních žalobce zopakoval svou dosavadní argumentaci a mimo jiné doplnil, že mu bylo diagnostikováno z. o. o. p., na základě něž je aktuálně rozhodováno o přerušení v. t., aby se mohl podrobit léčení. Dále také poukazoval na to, že příjem z dávek hmotné nouze je natolik nízký, že se s ním prakticky nedá přežít. Bez přiznání invalidního důchodu nebude schopen do konce svého života splatit závazky, které má, a bude mít obtíže i při placení léků a zdravotní péče.
6. Z nařízeného ústního jednání se žalobce omluvil ze zdravotních důvodů, avšak souhlasil s projednáním věci ve své nepřítomnosti. Žalovaná v průběhu jednání setrvala na svém dosavadním stanovisku, že žalobce je sice po zdravotní stránce invalidní, avšak pro nedostatek získaných dob pojištění mu invalidní důchod nenáleží.
7. Soud dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě k tomu stanovené (§ 72 odst. 1 a 3 s. ř. s.), po vyčerpání řádných opravných prostředků a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené (§ 71 odst. 1 s. ř. s.), a je tedy projednatelná. Soud proto přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení předcházející jeho vydání v rozsahu napadených výroků a řádně uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jimiž je vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl nicméně k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Ze správního spisu v dané věci soud zjistil, že žalobce již v minulosti opakovaně žádal o přiznání invalidního důchodu a opakovaně v této souvislosti bylo vedeno řízení i před Krajským soudem v Praze. Naposledy ve věci invalidního důchodu žalobce rozhodoval soud rozsudkem ze dne 25. 1. 2010, č. j. 43 Cad 92/2009-43, v němž byl detailně shrnut i průběh dřívějších správních řízení. Pro účely tohoto rozsudku lze ve zkratce zrekapitulovat, že žalobce byl uznán (plně) invalidním v době od 4. 1. 1991 do 17. 6. 1993, a to z důvodu onemocnění t. p., od 18. 6. 1993 však již byl žalobce jen částečně invalidní, neboť došlo ke stabilizaci onemocnění, později pak příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo jeho p. o. (p. p. o.). Při kontrolní prohlídce dne 8. 12. 2000 už žalobce nebyl shledán ani částečně invalidním z důvodu, že p. o. žalobce nemá významný vliv na jeho celkovou výkonnost. Proto byl žalobci (resp. jeho matce, která byla po dobu v. j. t. určena zvláštní příjemkyní důchodu) rozhodnutím žalované ze dne 25. 1. 2001 částečný invalidní důchod odňat s účinky od 18. 2. 2001.
9. Od tohoto data již žalobci invalidní důchod nikdy nebyl přiznán. O invalidní důchod sice opakovaně žádal, dokonce byl po zdravotní stránce opakovaně uznán invalidním (ode dne 30. 6. 2006 částečně, a to z důvodu těžké k. obou očí a dalších očních obtíží; ode dne 26. 11. 2008 plně, a to z důvodu prodělané operace p. v rekonvalescenci a posléze z důvodu p. o., což podle nové právní úpravy účinné od 1. 1. 2010 odpovídá III. stupni invalidity), avšak nárok na invalidní důchod mu nebyl přiznán z důvodu, že nezískal potřebnou dobu pojištění.
10. K otázce získaných dob pojištění se již Krajský soud v Praze také vyjádřil v rozsudku ze dne 25. 1. 2010, č. j. 43 Cad 92/2009-43, kde zrekapituloval rozhodnou právní úpravu dané otázky a konstatoval, že žalobce potřebnou dobu pojištění nezískal. Součástí správního spisu je i potvrzení Úřadu práce v K. ze dne 10. 12. 2008 o tom, že žalobce byl veden

v evidenci uchazečů o zaměstnání v obdobích od 23. 7. 2001 do 3. 6. 2005, od 6. 3. 2006 do 11. 11. 2006 a od 14. 5. 2007 do 23. 11. 2007 a že mu v těchto obdobích nebyla poskytována ani podpora v nezaměstnanosti, ani podpora při rekvalifikaci.

11. Novou žádostí ze dne 17. 10. 2017 žalobce znovu požádal o přiznání invalidního důchodu, a to již ode dne vzniku nároku. Posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení K. (dále jen „OSSZ“) v posudku ze dne 22. 2. 2018 ve znění opravného posudku ze dne 23. 5. 2018 na základě zdravotnické dokumentace konstatovala, že žalobce byl v době od 30. 5. 2006 do 25. 11. 2008 částečně invalidní, v době od 26. 11. 2008 do 31. 12. 2009 plně invalidní a v době od 1. 1. 2010 do 21. 2. 2018 invalidní ve III. stupni. Ode dne 22. 2. 2018 byl žalobce podle ní invalidní ve II. stupni, přičemž rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo určeno zdravotní postižení uvedené v položce 7b (s. t. p. o.) kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí a navýšena o dalších 10 procentních bodů z důvodu souběžných zdravotních postižení na celkových 55 %.
12. I přes závěr posudku lékařky OSSZ vydala žalovaná dne 20. 6. 2018 prvostupňové rozhodnutí, jímž žádost žalobce zamítla. Vyšla přitom z toho, že žalobce se stal invalidním dne 26. 11. 2008, v rozhodném období 20 let, resp. 10 let před tímto datem však nezískal požadovaných 10, popř. 5 let pojištění a nezískal je ani v jakémkoliv pozdějším 10letém období až do doby podání žádosti. Žalobce byl naposledy zaměstnán dne 8. 9. 2015, přičemž v období 10 let předcházejících tomuto datu získal jen 3 roky a 100 dnů pojištění.
13. Proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobce dne 28. 6. 2018 námitky, v nichž upozorňoval na to, že je uváděno jeho nesprávné datum narození, a dále tvrdil, že v období posledních 20 let před vznikem invalidity, tj. v době od 26. 11. 1998 do 26. 11. 2008, získal 5 roků a 306 dnů pojištění a dovolával se toho, že v OLDP mu bylo sděleno, že získal celkem 35 let a 115 dnů započitatelných dob. Dne 30. 6. 2018 dále své námitky doplnil mimo jiné tvrzením, že pobíral plný invalidní důchod v době od 17. 2. 1991 do 17. 2. 2001 a že díky těmto 10 letům pobírání plného starobního důchodu přece musel získat v rozhodném období dostatečnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu, není přece možné, aby mu z toho byly započteny jen 4 měsíce. Dne 18. 7. 2018 žalobce dále doplnil argumentaci o námitku, že v době od 1. 6. 2015 do 8. 9. 2015 byl zaměstnán v c. a že v dobách od 23. 7. 2001 do 31. 5. 2015 a od 6. 11. 2017 do 16. 5. 2018 byl veden jako uchazeč o zaměstnání.
14. V řízení o námitkách žalovaná nechala zpracovat nový lékařský posudek, v němž dne 23. 8. 2018 posudková lékařka žalované dospěla (pokud jde o rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míru poklesu pracovní schopnosti i datum vzniku invalidity) ke shodnému závěru jako posudková lékařka OSSZ.
15. I s přihlédnutím k závěrům lékařského posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 13. 9. 2018 prvostupňové rozhodnutí změnila jen co do uváděného data narození žalobce, v odůvodnění jeho zbylé námitky zamítla a konstatovala, že nezískal potřebnou dobu pojištění. Žalovaná vyšla z data vzniku plné invalidity dne 26. 11. 2008 a zkoumala, zda žalobce získal v 10letém období od 26. 11. 1998 do 25. 11. 2008 alespoň 5 let pojištění, konstatovala však, že jsou doloženy pouze 3 roky a 1 den pojištění. Dále žalovaná zkoumala, zda potřebných 5 let pojištění žalobce nezískal v jakémkoliv pozdějším 10letém období, i s přihlédnutím k žalobcem zmíněnému zaměstnání v c. však uzavřela, že žalobce

v období od 9. 9. 2005 do 8. 9. 2015 získal jen 100 dnů pojištění, k čemuž mohly být v souladu s § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění přičteny maximálně 3 roky náhradních dob pojištění za dobu evidence na úřadu práce. Žalobci žalovaná nedala za pravdu, ani pokud jde o dobu dříve pobíraného plného invalidního důchodu. Upozornila na to, že žalobci byl přiznán plný invalidní důchod jen v době od 4. 1. 1991 do 18. 6. 1993, poté již plně invalidní nebyl. Navíc v době v. t. o. s. nastoupeného dne 23. 7. 1992 mu invalidní důchod podle § 100 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení nemohl být vyplácen, proto již od data výplaty srpnové splátky, tj. od 18. 8. 1992, mu plný invalidní důchod nenáležel. Následná doba pobírání částečného invalidního důchodu se již do (náhradních) dob pojištění nezapočítává, neboť s ohledem na ustanovení § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění lze započíst jen dobu pobírání plného invalidního důchodu. K napadenému rozhodnutí měl být přiložen i OLDP ze dne 12. 9. 2016, který odpovídá textu jeho odůvodnění. Napadené rozhodnutí žalobce převzal dne 19. 9. 2018.

16. Soud s ohledem na návrh žalované doplnil dokazování o posudek PK MPSV v Praze ze dne 4. 4. 2019. Z posudku bylo soudem zjištěno, že PK MPSV potvrdila závěr posudkových lékařů žalované a OSSZ, tj. že pracovní schopnost žalobce od 22. 2. 2018 poklesla o 55 %, což odpovídá II. stupni invalidity, a to v důsledku d. p. o. s. dominujícími rysy n. a i. u osoby s h. i. bez p. k. f. doprovázené souběžnými onemocněními v podobě zejména ch. l. a n. dolních končetin hodnocené podle položky 7b kapitoly V přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Dosavadní závěry o tom, že po oduznání invalidity se stal žalobce znovu invalidním od 26. 11. 2008, posudková komise nezpochybnila.
17. S ohledem na uvedené soud musí k námitkám žalobce uplatněným v žalobě v první řadě konstatovat, že skutečnost, že jeho zdravotní stav je natolik nepříznivý, že odpovídá invaliditě, žalovaná nijak nezpochybňuje. Z hlediska důvodů, o něž se napadené rozhodnutí opírá, je přitom jedno, zda zdravotní stav odpovídá II. či III. stupni invalidity, neboť to by mělo vliv jen na výši přiznaného invalidního důchodu. Žalobci však invalidní důchod nebyl přiznán výhradně z důvodu, že nezískal dostatečnou dobu pojištění. Proto veškerá argumentace žalobce jeho nepříznivým zdravotním stavem není za této situace významná. Systém důchodového pojištění je totiž skutečně pojistným systémem, byť garantovaným státem. Pro vznik nároku na výplatu pojistné dávky (důchodu) nestačí, aby nastala pojistná událost (zde zhoršení zdravotního stavu v rozsahu předvídaném zákonem), ale současně musí být splněna podmínka, že pojištěnec v minulosti uhradil v nezbytném rozsahu pojistné – zde reprezentované především odvody na sociální zabezpečení ze mzdy či jiného výdělku. Žalobci není vytýkáno, že by nebyl dostatečně nemocný, ale to, že do systému důchodového pojištění v minulosti nepřispěl v minimálním rozsahu, který je pro vznik nároku na dávku nezbytný.
18. V tomto směru je třeba nejprve připomenout, že v § 40 zákon o důchodovém pojištění podmiňuje vznik nároku na invalidní důchod v případě pojištěnce staršího 28 let tím, aby získal alespoň 5 roků pojištění, přičemž současně požaduje, aby tyto pojistné doby byly získány v posledních 10 letech před vznikem invalidity. Zákon neumožňuje zohlednit doby pojištění získané dříve. Aby tyto podmínky nebyly příliš tvrdé, zákon současně umožňuje zohlednit i dobu 5 roků pojištění získaných v jakémkoliv pozdějším období 10 let, tj. umožňuje zohlednit i doby pojištění získané po vzniku invalidity, i když stále trvá na tom, že se zkoumají doby pojištění získané maximálně v 10letém období. Jako druhé zmírňující opatření dále zákon umožňuje u pojištěnců starších 38 let zkoumat dobu pojištění i v širším, 20letém intervalu, tentokrát však výhradně počítaném nazpět od data

vzniku invalidity, přičemž pro vznik nároku v takovém případě již nepostačí 5 roků pojištění, ale je třeba získat 10 roků pojištění. Pro usnadnění získání potřebné doby pojištění navíc zákon umožňuje zohlednit jako dobu pojištění mimo jiné i dobu vedení osoby u úřadu práce jako uchazeče o práci, během níž pobíral podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, v plném rozsahu a z doby, kdy nárok na podporu neměl, dobu až 3 let, do níž však lze doby získané před dosažením věku 55 let započíst jen v rozsahu 1 roku.

19. Podle § 13 zákona o důchodovém pojištění se za dobu pojištění a náhradní dobu pojištění považují i takové doby získané před 1. 1. 1996, tj. mimo jiné i podle zákona o sociálním zabezpečení. Podle § 9 odst. 1 písm. h) a j) zákona o sociálním zabezpečení se přitom mezi doby zaměstnání počítaly (pokud zaměstnání trvalo alespoň 1 rok) i náhradní doby včetně doby pobírání invalidního důchodu (tj. plného invalidního důchodu v terminologii užívané od roku 1996). Doby pobírání částečného invalidního důchodu oproti tomu bylo možné zohlednit, jen byl-li s ním současně vyplácen příspěvek před umístěním do zaměstnání. Od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2013 dále platilo ustanovení § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění, které umožňovalo jako dobu pojištění zohlednit dobu pobírání plného invalidního důchodu, resp. invalidního důchodu III. stupně, ne však dobu, po níž byl pobírán jen částečný invalidní důchod.
20. Z právní úpravy tak plyne, že na základě nově podané žádosti o invalidní důchod nemohla žalovaná vycházet bez dalšího jen z toho, že žalobci v minulosti byl po jistou dobu (plný) invalidní důchod a částečný invalidní důchod již přiznán, neboť vznik nároku na tyto důchody byl posuzován podle tehdejších právních předpisů s přihlédnutím k získaným dobám zaměstnání v časovém období, které tehdy předcházelo vzniku invalidity. Jestliže byla žalobci invalidita později oduznána, musela žalovaná v souvislosti s další žádostí hodnotit podmínku získané doby pojištění za jiné časové období než v minulosti. Skutečnost, že žalobce byl zaměstnán v 70. a 80. letech minulého století, při posuzování podmínek vzniku nároku na invalidní důchod již aktuálně není významné (na rozdíl od posuzování nároku na starobní důchod), protože se ověřují doby pojištěné získané v pozdějším, datu posledního vzniku invalidity bezprostředně předcházejícím období.
21. Krajský soud v Praze posuzoval již v rozsudku ze dne 25. 1. 2010, č. j. 43 Cad 92/2009-43, prakticky shodnou situaci, protože již tehdy bylo zjištěno, že se žalobce stal znovu invalidním dne 26. 11. 2008, a i tehdy bylo posuzováno, zda získal alespoň 5 roků pojištění v posledních 10 letech před vznikem invalidity, popř. v období jakýchkoliv pozdějších 10 let. Soud nemá důvod se od již dříve vyslovených závěrů odchýlovat, neboť žalobce v podané žalobě neuvedl, pokud jde o doby získaného pojištění, prakticky žádné nové skutečnosti oproti předcházejícímu řízení. Novinkou je pouze v námitkách zmíněné zaměstnání v c. v průběhu roku 2005. To však vzala žalovaná do úvahy, jak vyplývá z odůvodnění v předposledním odstavci 4. strany napadeného rozhodnutí (byť tato doba není přímo vyznačena v OLDP ze dne 12. 9. 2018, jenž je přílohou napadeného rozhodnutí). Toto zaměstnání však samo o sobě svým rozsahem nepostačovalo k dosažení potřebných 5 roků pojištění (včetně náhradních dob pojištění za dobu pracovní neschopnosti takto žalobce získal jen 100 dnů pojistných dob). Žalobci nijak neprospívá ani skutečnost, že mohla být posuzována doba pojištění získaná i v pozdějších obdobích 10 let (až do období od 17. 10. 2007 do 16. 10. 2017), neboť jiné doby pojištění již po roce 2008 nezískal a náhradní doby pojištění z titulu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání mu nemohou být s ohledem na limit zakotvený v § 5 odst. 2 písm. a) zákona

o důchodovém pojištění započteny ve větším rozsahu, než tomu bylo v rozhodnutí přezkoumávaném rozsudkem ze dne 25. 1. 2010, č. j. 43 Cad 92/2009-43, tj. v rozsahu přesahujícím 3 roky.

22. Krajský soud v Praze v předcházejícím rozsudku nezkoumal pouze otázku získání 10 roků pojištění v posledních 20 letech před vznikem invalidity, neboť toto ustanovení bylo do § 40 zákona o důchodovém pojištění vloženo teprve později, s účinností od 1. 1. 2010. Žalovaná se touto otázkou v napadeném rozhodnutí nezabývala, nicméně tento její postup je v souladu s právními předpisy. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2015, č. j. 3 Ads 56/2014-31, totiž vysvětlil, že příslušné ustanovení § 40 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění lze použít jen na období 20 let předcházejících nabytí účinnosti novely, která toto ustanovení nově do zákona zakotvila, tj. na období od 1. 1. 1990 do 31. 12. 2009, a na období pozdější. Jelikož se žalobce stal (plně) invalidním již 26. 11. 2008, ustanovení § 40 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění na jeho případ aplikovat nelze.
23. Pro úplnost lze však podotknout, že v OLDP ze dne 4. 8. 2016 založeném ve správním spise žalovaná i tak provedla nad rámec zákona výpočet, z něž vyplývá, že žalobce nezískal ani dobu pojištění v trvání 10 roků v posledních 20 letech před vznikem plné invalidity, tj. v období od 26. 11. 1988 do 25. 11. 2008. Konkrétně spočetla, že žalobce by v tomto období získal i při zohlednění celé doby, kdy mu byl přiznán (plný) invalidní důchod, tj. včetně období, kdy mu nebyl vyplácen z důvodu v. t. o. s., a při započtení maximálně možných 3 roků náhradních dob pojištění za dobu evidence na úřadu práce pouze 5 roků a 306 dnů dob pojištění (do 10 roků mu tak chybí více než 4 roky pojištění). Byť soud kontrolním výpočtem dospěl k číslu 5 roků a 304 dnů dob pojištění, je zjevné, že žalobci by nemohlo prospět ani to, pokud by soud měl za to, že žalovaná byla povinna postupovat v souladu se svou dřívější ustálenou správní praxí a zohledňovat období před 1. 1. 1990. Nicméně Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozsudku ze dne 19. 8. 2015, č. j. 3 Ads 56/2014-31, pouze akceptoval, že případná správní praxe žalované, která nad rámec zákona zohledňuje i období předcházející vzniku té plné či částečné invalidity, která trvala i ke dni 31. 12. 2009, není důvodem pro zrušení správního rozhodnutí, jelikož směřuje ve prospěch pojištěnce. Soud však má za to, že není oprávněn žalované tuto praxi vnucovat sám, obzvláště když ani není jasné, zda tato správní praxe trvala i v době vydání napadeného rozhodnutí (zmiňované závěry Nejvyššího správního soudu totiž mohly tuto praxi změnit).
24. Soud se v rozsudku ze dne 25. 1. 2010, č. j. 43 Cad 92/2009-43, kromě toho nezabýval ani otázkou, zda žalobci nevznikl alespoň nárok na částečný invalidní důchod s ohledem na skutečnost, že částečně invalidním byl žalobce uznán již ode dne 30. 5. 2006. To umožňuje zvážit též možnost, zda žalobce nezískal pět roků pojistných dob alespoň v 10letém období od 30. 5. 1996 do 29. 5. 2006, popř. v jakémkoliv pozdějším období 10 let. Vzhledem k tomu, že však žalobce po celé období od 18. 6. 1993 (a pokud by se nepřihlíželo k plnému invalidnímu důchodu, který se podle § 100 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení nevyplácel, dokonce již od 18. 8. 1992) až do 22. 7. 2001 nezískal žádné doby pojištění a ani náhradní doby typu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (jež jsou přitom uznatelné jen do rozsahu 3 let), nemohl by mu jakkoliv pomoci ani tento posun zkoumaného 10letého období, neboť i tak by nezískal více než 3 roky a 100 dnů pojistných dob. Žalovaná v tomto směru byla iniciativní a dne 4. 5. 2018 požádala V. v. P. –P., aby jí předložila doklady o tom, kdy byl žalobce v průběhu doby v. t. o. s. pracovně zařazen.

Takové doby by totiž zakládaly dobu pojištění podle § 5 odst. 1 písm. l) zákona o důchodovém pojištění. V. v. však žalované sdělila, že po dobu t. v. t., tj. od 24. 11. 2007 do 25. 11. 2008, od 11. 11. 2010 do 12. 5. 2011 a od 7. 9. 2015 do 3. 11. 2017 žalobce nebyl pracovně zařazen (a tedy ani nemohl získat pojistné doby).

25. Lze tak shrnout, že žalobce podle veškerých šetření nedosáhl nezbytného rozsahu pojistných dob pro přiznání jakéhokoliv invalidního důchodu. Proto mu bez ohledu na závažnost jeho zdravotního stavu skutečně invalidní důchod nenáleží, a jeho žádost tak musela být zamítnuta. O opaku nesvědčí ani uplatněné žalobní body, které se týkají pojistných dob. Z obsahu správního spisu je totiž patrné, že žalobce pobíral (plný) invalidní důchod v minulosti mnohem kratší dobu, než tvrdí, a ze zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že doby evidence na úřadu práce mu mohly být započteny jen v rozsahu tří let, třebaže takových náhradních dob získal více. Skutečnost, že v minulosti obdržel několik různých OLDP nemusí být projevem nepořádku u žalované, ale důsledkem toho, že doba získaných pojištění se u každé žádosti zkoumá za jiné 10leté období, přičemž doba evidence na úřadu práce se zohledňuje jen za poslední 3 roky takového 10letého období. Důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí nemůže být ani zjištění, že jiní žadatelé získali invalidní důchod, i když odpracovali jen několik málo dnů. Ustanovení § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění počítá i s případy tzv. invalidity z mládí, pokud invalidita III. stupně vznikla ještě před dosažením 18. roku věku, přičemž § 40 zákona o důchodovém pojištění dále umožňuje u mladých žadatelů vznik nároku na důchod i s mnohem kratšími pojistnými dobami, za něj se navíc považují i doby studia.
26. Právní úprava konečně umožňuje za určitých podmínek i tzv. doplacení pojistných dob, které žalobce mylně považuje za korupční praktiku. V tomto směru totiž zákon o důchodovém pojištění umožňuje v ustanovení § 6 odst. 2 a 3 za určitých podmínek podat přihlášku k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění, a to s účinky až jeden rok před podáním přihlášky. Je-li současně uhrazeno i pojistné za tento jeden rok předcházející podání přihlášky, lze si tím skutečně zcela legálně slovy žalobce „dokoupit“ pojistnou dobu (ale jen v tomto rozsahu). Ani aplikace tohoto ustanovení by však žalobci nemohla pomoci, neboť mu chybí více než jeden rok pojistných dob. Žalobce by navíc musel následně po doplacení pojistného podat novou žádost o invalidní důchod a při jejím posuzování by se v jednom 10letém období pro přílišný časový odstup nesešly doby pojištění získané prací v c. v roce 2005 s dobou dobrovolného pojištění získanou mnohem později.
27. Námitky žalobce tedy nejsou důvodné a soud nevidí ani jakýkoliv jiný rozumný postup, který by mohl žalobci alespoň v budoucnu (před dosažením důchodového věku) zajistit nárok na invalidní důchod. Bohužel, dlouhodobá nečinnost žalobce, ať již se jednalo o doby v. t. o. s., během nichž nebyl patrně nijak pracovně zařazen, nebo o doby pobytu na svobodě, kdy byl žalobce až na malou výjimku prakticky jen evidován jako uchazeč o zaměstnání, má za následek, že žalobci nárok na invalidní důchod nepřísluší, a to bez ohledu na to, jak vážné je jeho zdravotní omezení. Žalobci skutečně nezbyvá nic jiného, než využít „poslední záchranné sítě“ v podobě dávek pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 111/2006 Sb.), popřípadě dávek státní sociální podpory (příspěvek na bydlení dle zákona č. 117/1995 Sb.) či dávek pro osoby se zdravotním postižením (příspěvek na zvláštní pomůcku dle zákona č. 329/2011 Sb.) a nezbyvá mu než žít skromně, což je následkem toho, že v minulosti nemyslel na své zabezpečení pro případ zdravotního postižení. Podmínky pro získání invalidního důchodu nejsou nijak extrémně přísné a lze je obvykle

splnit, pokud žadatel alespoň čas od času do systému důchodového pojištění přispívá. Příklad žalobce však dosahuje natolik extrémní podoby, že mu nárok na invalidní důchod skutečně nenáleží.

28. Krajskému soudu proto nezbylo, než podanou žalobu jako nedůvodnou zamítnout (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, která byla ve věci úspěšná, náhrada nákladů řízení nepřísluší (§ 60 odst. 2 s. ř. s.). Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. listopadu 2019

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce